

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . 12.— P
Félévre 6.— P
Negyedévre. 4.— P

Magyar kir. postatakarékpénztári csekk-számla száma 38.990.

A hirdetési díj mm.-ként 24 fillér és előre fizetendő. — Szöveg közt ennek duplája.

FOGADÓ

MAGYAR VENDÉGLŐS

A „KORCSMÁROS“ MELLÉKLETTEL

Szerkesztőség
és kiadóhivatal
BUDAPEST,
VI, CSENGERY U. 51.
I. emelet 7.

TELEFON: 1-188-98.

Lapmegjelenés:
minden hónap 1-én
és 15-én.

A MAGYAR SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE
ÉS A BUDAPESTI KORCSMÁROSOK SZAKOSZTÁLYA HIVATALOS KÖZLÖNYE

A FOGADÓS-, VENDÉGLŐS-, KORCSMÁROS- ÉS KÁVÉSIPAR, IDEGENFORGALMI ÉS BORGAZDASÁGI ÉRDEKEKET KÉPVISELŐ LAP

Harc a bor-csempészek ellen

— Internálmi kívánják a megrögzött borcsempészeket. —

Dr. Csondor István, Pestszenterzsébet város aljegyzője a fenti cím alatt egy igen érdekes cikket írt az egyik helyi lapban. Megírta, hogy a város 1935-ben borfogyasztási adóból 151.275 pengőt, 1936-ban pedig 166.355 pengőt vett be. Megírja továbbá, hogy itt is áll az, hogy tisztán elméleti szempontból, mint minden fogyasztási adó ellen, ezen adóment ellen is lehet érveket felsorolni, de kétségtelenül meg van az az előnye, hogy a városi (községi) terhekhez a lakosságnak az a rétege is hozzájárul, amely a törvény alapján kereseti és jövedelmi adót nem fizet.

A cikkíró vizsgálat tárgyává teszi, hogy ebből az adónemből megfelelő összeg folyik-e be és nem fokozható-e annak eredménye? E szempontból azután kifejté a cikkíró, hogy évi 50—60 ezer pengő lehet az az összeg, amelylyel a csempészek megrövidítik a várost, mert behozzák Pestszenterzsébetre a bort anélkül, hogy az adót lefizetnék.

Pestszenterzsébet város javadalmi hivatala 100 olyan pestszenterzsébeti lakost tart nyilván, akinek rendes foglalkozása nincs és borcsempészségből él. A hivatásos borcsempészek ellen, akik éjjel-nappal autón, biciklin, kocsin és gyalogosan, hordókban és más edényekben nyíltan és elrejtetten, egyenként és csoportosan szállítják bejelentés és adózás nélkül a bort a városba, a javadalmi hivatal 9 végleges és 15 ideiglenes ellenőre hihetetlenül nehéz, sokszor életveszélyes harcot folytat. Három kerékpáros és egy motorkerékpáros csoport éjjel-nappal szolgálatban van. Szolgálati idejük naponként minimálisan 8—10 óra.

A csoportos ellenőrzés dacára is napirenden vannak a tetteles összeütközések az ellenőrök és a csempészek között. Az egyre szigorúbb ellenőrzés eredményeként 1935-ben 433 esetben, 1936-ban 547 esetben indult adóeltitkolás miatt jövedelmi adó kihágás volt a borcsempészek ellen.

A pestszenterzsébeti borfogyasztási adóbevételnek nagyságát és fokozását kimunkálásban, ellenőrzésben és behajtásban látja a cikkíró.

A gangterszerű csempésztamadások elhárítása céljából az ottani ellenőrök életöltésű revolverekkel látta el. Szerinte a most folyó szüretre való tekintettel házkutatásokat kell tartani a közismert csempészeknél, sőt arra is mód lesz, hogy a gazdasági életre káros tevékenységet kifejtő egyének üzemeinek meggátlása céljából az internálási eljárást a megrögzött borcsempészek ellen javasoltassék.

A fenti cikk gondolatmenetébe bormermelői körök azt kívánják belemagyarázni, hogy az talán a borfogyasz-

tási adó ellen is szól. Egyben avval is érvelnek: Ime egy példa. Pestszenterzsébet városban 25%-kal több bort tudnának elfogyasztani az adózott borból, mert a kimutatás szerint 25%-ka elkerüli az adót!

Érdekes, hogy annak idején, mikor még „regálébérlők“ bírták a borfogyasztási adót, a legnagyobb szigorral behajtották a borfogyasztási adót, azon senki sem ütközött meg. Most, hogy a községek és városok bevétele a borfogyasztási adó és azt törvényes szigorral be akarják hajtani, akkor állnak elő bizonyos termelői körök mindenféle kifogásaikkal.

Azt meg kerék tagadásba kell vennünk, hogy a csempészek által adózatlanul forgalomba hozott 25%-a a bernak, fogyasztási többletet jelentene, ha nem volna adó. Ha a csempészet lehetetlen volna, úgy a 25%-ból 20%-ot az italmérők mérnének ki, az 5% pedig víz, amit a profi csempészek a borba kevernek.

A Salgótarjánban tartott országos kongresszus lefolyása

(II.) Áttérve a napirend tárgyalására, az első pontot Pösch Gyula, az Országos Szövetség titkára adta elő.

Titkár rövid bevezető szavaiban elmondotta, hogy az évről évre tartandó országos kongresszusokon tárgyalásra kerülnek a vendégipar különböző kívánságai, sérelmei és panaszai s bár az elnökség azokat mindenkor illetékes helyre fel is terjesztette, de sajnos, ezen kérelmek legnagyobb része eddig elintézés nem nyert.

A Országos Szövetség elnöksége azon az állásponton van, hogy ezek az ügyek kimerítően le vannak tárgyalva, a szakma álláspontja kialakult, így meddő időöltés volna, ha azok részletes tárgyalását újból kezdenék.

Igy tehát ez alkalommal csak felsorolni kívánja Sövetségünk azokat az ügyeket, amelyek illetékes helyen megoldásra várnak.

Az előző kongresszusokon kértük, hogy a termelői kimerések cégeire alatt folytatott visszaéléseket és borcsempészségeket a pénzügyi hatóság szüntesse meg.

Tudomásunk szerint ebben az irányban eddig nem történt semmi. A panaszok sokasága és a tárgy fontossága miatt ezt a kérelmet a tárgysorozat következő pontjában külön fogjuk tárgyalni.

Kértük az italmérési engedély illetéknek egyesítését a borfogyasztási adóval. Evvel sem a kinstár, sem a

Popper Borpincészet Részvénytársaság

Alapított 1869.

Budapest-Kőbánya, Előd ucca 8.

Telefon: 1-484-62, 1-484-61.

Az 1922. évi országos szőlő- és borgazdasági kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Válogatott uradalmi fajborok.

Kérjen saját érdekében árajánlatot.

közsegi háztartások nem rövidülnek meg, csak igazságos volna ennek az adónemnek a leróvása. De ez a kérelmünk sem nyert eddig elintézését.

Kértük a záróra és a zenéltetési záróra rendezését, továbbá a lehetetlenül magas zárórahosszbabbitási, tánc- és egyéb mulatságok engedély díjának mérséklését, bár ezt a kérelmet, tudomásunk szerint, a minisztériumban ennek az ügynek a referense is méltányosnak tartja, de a három éve már kész rendelettervezet kiadásra végleges formában nem került.

Kértük a kocsmai hitelről szóló törvénynek oly módosítását, hogy egy minimális összeget lehessen perelni. Ezt a kérelmünket a minisztérium véleményezés céljából javaslatlétel miatt áttette a kereskedelmi és iparkamarákhoz, amelyek kívánságukat pártolták, de intézkedés eddig nem történt.

Kértük, hogy a fennálló törvényes rendelkezések értelmében egyesületek, kaszinók, kultúrházak és körök ipargyakorlását szüntessék meg. Az italmérisi törvény végrehajtási utasítása szerint olyan helyiségekben, amelyekben a korlátlan italmérisi engedélyt „csak tagok részére” kiszolgáltató italokra adják, sem meleg, sem hideg étel nem szolgáltatható ki. Erre a beadványunkra a kereskedelmi és közlekedésiügyi minisztérium mult év aug. havában kelt leiratában arról értesítette az Országos Szövetséget, hogy az iptartóvíny novella 4. §-a szerint nem áll módjában a minisztériumnak az egyesületek ipargyakorlását megszüntetni. De az újabb alapszabályok felülbírlásánál a minisztérium figyelemmel van arra, hogy mindazok a rendelkezések, amelyek az egyesületeket valamely ipar gyakorlására jogosítják fel, kihagyassék. Ebben a kérdésben újabb felterjesztéssel fogunk élni és kérní fogjuk, hogy az egyesületeknek kiadott iparengedélyeket vegyék revízió alá.

Kértük a vendéglőkben, kocsmákban és kávéházakban a női kiszolgálás erős megszorítását. E kérelmünk sem nyert még elintézését.

Kértük a kocsmárosiparnak képesítéshez való kötését. Ezt a kérelmet 9-10 kongresszus tárgyalta és konzekvensen kitartott ezen álláspont mellett. Kértük, hogy akkor, amikor bármilyen kézművesiparos szak- illetve mestervizsga útján áttérhet a vendéglősiiparra, a kocsmárosiparosnak is adják meg azt a jogot, hogyha a törvényes előfeltételek megvannak és legalább 9 évig már önállóan gyakorolta a kocsmárosipart, mestervizsgára bocsátassék. (A minisztériumnak utóbbi kérelemre nézve az az álláspontja, hogy „senki magánál egy szakmát nem tanulhat”. De hol tanulták a szakmát más kézművesiparosok, akik mestervizsga révén minden szakmai gyakorlat nélkül vendéglősök lehetnek?) Ez a kérdés még nem nyert elintézését, mert időközben felmerült az a terv, hogy a kocsmárosipar kihalás révén szüntetessék be és több új kocsmáros

iparengedély ne adassék ki. Szövetségünk ezt a megoldást nem teheti magáévá, mert ebben az esetben nyilvánvalóan a termelői kimerők átvénnek a kocsmárosok — a bormérők — üzletkört, ezzel ezeket az üzleteket nemcsak hogy állandósítanák, sőt azok nagyobb jogkiterjesztést is nyernének és poharazva mérnek az italt, sőt fröcsöcsöket is. De már magában egy ösrégi iparnak hatalmi szóval való megszüntetését nem is tartjuk lehetségesnek még a vendéglősiipar érdekében sem.

Ennek kapcsán még megemlíteni kívánjuk, hogy minden kongresszuson panaszkodtak a fűszeresek, szatócsok és a Hangya Szövetkezet illegális versenye miatt. Beadványainkra megnyugtató nyilatkozatok hangzottak el, hogy újabb ilyen korlátozott engedélyeket nem adnak ki, de a panaszok ennek ellenére nem szűntek meg. Kértük, hogy a korlátozott italmérisi engedélyeket is kössék létszámhoz. Vidéken alig találni már szatócsot, aki korlátozott engedéllyel nem rendelkezne és a legtöbb korlátlanul folytatja az italmérisést.

Kértük, rendelkezileg tiltassék meg, hogy a kereskedelmi és butélliazók a palackokon bizonytalanul meghatározott ürmérték megjelölését és rávezessék alig látható módon a címkére cca 1 liter, holott sokszor alig tartalmaz az üveg 8 és fél decit. Kértük, hogy a termelőknél levő hordók is időszakonként újra megjelöltessek. De e kérelmünk sem teljesült.

Kértük továbbá, hogy a zenejogdíjakról szóló belügyminiszteri rendelet módosíttassék, mert e rendelet a vendéglősöket, kávézókat és kocsmárosokat a Zeneszerzők Szövetkezete önkényének teszi ki, mert egyoldalúan évről évre emeli a jogdíjakat, sőt újában még a rádió után is szed jogdíjat, holott a rádiótársaság elég tekintélyes összeggel váltja meg a jogdíjakat. Kérésünk nagyon szerény volt, az állandó jogdíj egyoldalú emelése ellen kértünk védelmet és kértük továbbá, hogy legyen egy fórum, amely akkor, ha a jogdíj megállapítása körül ellentétek merülnek fel, úgy az döntsön végérvényesen. Továbbá kértük, hogy a rádió után fizetendő zeneszerzői jogdíj törlőssék.

Kértük a vasárnapi égetett szesztilalomról szóló rendelet módosítását; az egyfázisos forgalmi adó bevezetését szakmánkban. Kértük a borralvaló rendelet módosítását, hogy kisebb városokban ne legyen kötelező a százalék felszámítása, mert a beérkezett panaszok szerint ezekből az üzletekből a százalék miatt a napi vendégek elmaradnak.

Amikor felös tényezők, hatósági szervek, érdekképviselések idegenforgalmunk fejlődéséről és eredményeiről nyilatkoznak, amikor a főváros közönségének élelmezési szempontból való jó kiszolgálását elismerik, az elismerésből mindig jut egy-két meleg szó a magyar vendégipar különböző ágazatainak is.

Borpalofta Rt.

Budapest, VI., Király u. 26.
Telefonszámok: 1-140-44 és 1-184-64.

**Ajánlja kiváló minőségű
márkás fajborait palackozva
és hordótételben.**

Büszkék vagyunk szállodáinkra, vendéglőinkre és kávéházainkra, amelyek minden külföldi példa ellenére sokkal többet és jobbat nyújtanak, mint amazok. Világsejerte elismerik a magyar konyha, ételek és italok kiáló minőségét vendéglőkben és kávéházakban egyaránt és nem győzik esodálni a szolgáltatások sokféle és változatos voltát, amelyet ezek az üzletek nyújtanak.

Tudják ezt a mi hatóságaink is és mégis, amikor arról van szó, hogy az üzleti lehetőségeinket kibővítsük és vendégeinknek még többet, még teljesebbet nyújthassunk, süket fülekre találunk. Sajnos, azt látjuk, hogy minden törekvésünk meddő marad és beadványaink sorai éveken át feküsznek elintézetlenül az intézkedésre hivatott hatóságok asztalain. Szinte unalmas más ezeket felsorolni. A beadványok, kérelmek évről évre beadatnak, néha kapunk egy-két jó szót, ígéretet és azután mindent ellep a feledés pora. Amikor pedig a mérleg másik oldalán állandóan ott szerepel az évről-évre jobban kimunkált tehertételek hosszú sora, bizony jó lenne arra gondolni, hogy ezeket a reprezentáns és a láthatatlan importot szolgáló iparágakat jó lenne egy kevésbé alátámasztani, hogy feladatának még fokozottabb mértékben meg tudjon felelni.

Az utóbbi években — ez tagadhatatlan — a kézművesiparoság erősebb megmozdulása következtében a minisztériumok és a törvényhozás több ipari sérelmet honorált, de a vendéglősiipar sérelmeit nem szüntette meg, kívánságait nem teljesítette. Tudjuk, hogy mintegy 76 ipar ügyeit intézik a minisztériumban és minden iparág a maga kérelmét tartja fontosnak, de akkor, mikor a minisztérium 4948/1936. szám alatt hozott határozatában a fánkcsütés iparjogi szabályozását: hogy szabad-e kávémérőnek fánkot sütni és fogyasztásra kiszolgáltatni, kiadta, az a gondolat merült fel, hogy ennél sokkal fontosabb kérdések is vannak, amelyeknek megoldása égetőbbek volnának.

Ezek az ügyek a kongresszusokon már le lettek tárgyalva, de elintézését nem nyertek, javasolja, hogy a kongresszus bízza meg az Országos Szövetség elnökségét, hogy a szóbanforgó ügyeknek mielőbbi elintézését illetékes helyeken szorgalmazza. (Általános helyeslés.)

L.ayer József (Magyaróvár) a Mosonmegyei Vendéglősök és Kocsmárosok Ipartársulata megbízásából hozszasan változa az italmérisipar nehéz helyzetét és sok sérelmet. Megemlíti, hogy a háború előtt is volt jó borter-

METROPOLE SZALLODA **Modern, kényelmes, olcsó.** Patinás hírv konyha. BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI UT 58. SZÁM **Cigányzene, Jazz-Band, Tánc.**

KVILA GYULA

Bádogos munkák. Víz, gáz, csatornázás és fürdőberendezések. Központi fűtések, melegvízellátás és szellőzőberendezések vállalata

BUDAPEST, II., TÖRÖK UCCA 8. (Margithid közelében.) Telefon: 151-655.

més és bőségesen szüreteltek, de akkor nem csináltak olyan nagy problémát a bor értékesítésével, mert a legnagyobb részét a vendéglősök és kocsmárosok vásárolták fel, a többi pedig a bor-nagykereskedők és borexportörök helyezték el, nem kellett akkor a bor-értékesítéshez specerejosok, greijzlerosok, termelői borkimérők, Hangya és más szövetkezetek, amelyek sok ezer kartársnak tönkrejutását okozták és okozzák. Sérelnemzi, hogy az ipartársulatuk panaszeit a pénzügyigazgatóság még vizsgálat tárgyává sem teszi és a pénzügyi hatóság ipartársulatuk előtt mint akadékoskodó és a hatóság-nak hiábavaló munkát okozó szerv, ellenszenves.

Határozati javaslatot terjeszt elő, amelyben:

1. a korlátolt italmérési engedélytulajdonosokat, a fűszereseket és szatósokat kötelezni kelljen, hogy csak valami cég vagy nagytermelő által palackozott, kupakolt és címkével ellátott borokat árusíthassanak. Ugyanez vonatkozik a Hangya Szövetkezetre is. Állást kíván foglalni az egyre szaporodó korlátlan italmérési engedélyek kiadása ellen;

2. a kifőzdék megrendszabályozását kívánja és követeli, hogy a hatóság ellenőrizze, miszerint ezekben a kifőzdékben nem folyik-e „a vele hozzáf borral” ital fogyasztás, mert tapasztalatból tudja, hogy egyes kifőzdékben kártyáznak, még hozzá hazard játékokat játszanak, reggeliz dárídoznak ital fogyasztás mellett;

3. a termelői kimérések vasár- és ünnepnapjára zárása délelőtt 10 órakor, hétköznapon pedig este 7-8 órakor legyen;

4. a saját termésv bor kimérési látassanak el arképes igazolvánnyal, amely igazolványon a természetett bor mennyisége is fel legyen tüntetve;

5. a kongresszus vezetősége érdeklődjék a pénzügyminisztériumban, hogy a Budaörsi vidéki Bortermelő Szövetkezet miért nem fizet forgalmi adót? Ez a szövetkezet nem termel bort, hanem szüretkor potom árért vásárolja össze a gazdáktól a mustot és 60 fillérért eladja, emellett még forgalmi adót sem fizet;

6. kéri a falusi vendéglői és kocsmái zárórának rendezését, a zárórahosszabítás blokk bevezetését.

A falusi vendéglők vagy kocsmái bérletét ne adják nyugdíjasoknak. Ha mégis ilyen egyén kibérelne egy ilyen

üzletet, úgy nyugdíjigényéről mondjon le.

A sörgyarak pedig magánosoknak, egyesületeknek vagy multságok rendezőinek a sörkiszolgáltatást szüntessék meg. Mert ha a magánosok közvetlen a sörfőzdetől vagy raktártól nagybani árban szerezhetik be a sör-szükségletet, úgy esztelenység, hogy a vendéglős nagyobb sörkészletet tartson raktáron. A szakma e kívánságát egy küldöttség tárja az illetékes miniszter elé.

Ruttkay József (Kaposvár) a Somogy megyei Vendéglősök és Kocsmárosok Egyesülete nevében a Magyar Zeneszerzők, Szövegírók és Zeneműkiadók Szövetkezete budapesti cégnek a zenejogdíjak megállapítása körül kifejtett önkényes, diktatórikus magartását bírálja és a zenejogdíjak behajtása körül könyörtelen eljárás és felesleges nagy költségokozását említi fel. Hazai közigazgatásunkban — mondá — nincsen precedens arra, hogy egy magánjogi szövetkezet az általa kiadott engedélyek ellenőrzésénél avagy gyakorlásánál igénybe vehetné az államrendőrség vagy csendőrség segítségét. Erre csak az államhatalomnak lehet joga, de nem egy magánjogi szövetkezetnek. A szerzői jog védelméről szóló 1921-LIV. tc. értelmében a jogbitorlási esetek a kir. törvényszék elé tartoznak. Már most, ha egy italmérőnek pl. 60 pengő évi jogdíjat kell fizetnie és arra 40 pengőt fizetett, akkor a hátralékos 20 pengőt nem fizetési meghagyás útján perli a szövetkezet — amely csak pár pengő költséggel járna —, hanem jogbitorlási pert indítanak az illetékes törvényszék előtt, a per tárgyát 3000 pengőtől 5000 pengőig teszik, 1000, de legalább 500 pengős kártérítési igényt érvényesítenek, úgyhogy a szegény falusi italmérőnek 10 vagy 20 pengő hátralékos jogdíj miatt nehéz százasokat kell fizetnie költségekben.

Kívánja továbbá, hogy a kocsmáros-
ipar mielőbb képesítéshez legyen kötv. Határozati javaslatban kéri, hogy a zeneszerzői jogdíj a szakmai érdekelttség bevonásával az egész ország területén állapíttassék meg, a fizeten-

dő jogdíjat pedig előre három évre rögzítse a szövetkezet, valamint állíttassék fel egy felszólamlási vagy békeltetési bizottság, amely a felmerülő vitás ügyeket letárgyalja. Kéri továbbá, hogy a belügyminiszter keressék meg, miszerint a 168.809/1924. B. M. sz. rendelet hatályon kívül helyeztessék és a szövetkezettől a közigazgatási támogatást vonja meg.

Az iparostanuló

Irta: Walter István

fővárosi iparostanonciskolai igazgató.

A Pesti Hírlap 1937 augusztus 20-i számában „Vasúti szerencsétlenségek” című közleményében olvastam, hogy Tapolca mellett a vonat kerekai halálra gázolták Győrfi Jenő 19 éves mé-szárostanulót. Iparos ifjúról van szó, iparostanulóról, akit a Pesti Hírlap igen helyesen tanulónak nevez.

Meglepett a hír, mert sajnós, igen sokan esnek áldozatul a sorompó nélküli átjáróknál a pályatesteken, vagy a későn leengedett sorompóknál. De nem csak Győrfi Jenő mé-szárostanuló, hanem még másik négy magyar testvér vesztette ott életét. Szomorú, de megtörtént. Ezen már csak az okulás segíthet. Okuljon a nép, okuljon a vasút!

Hogy erről a hírről az ipari szaklapon teszék említést és ezzel teszem a bevezetést, ezt megkívánja tárgyam lényege, akkor, amikor a Pesti Hírlap Győrfi Jenő mé-szárostanulónak nevezi és nem inasnak vagy tanonénak.

Sajnos, nálunk az iparospályára készülő ifjúságot még mindig nem, vagy csak igen ritkán részesítik a ráillő és megillető kifejezésben, hanem az évszázadokkal ezelőtt felvett és az „inás”-ból származott „inás” vagy a mai napon hivatalosan alkalmazott, nyelvünkbe nem illő, rosszul képzett vagy csinált „tanonc” elnevezést kapja.

Ezt pedig nem nézhetjük közömbösen és ezért bátor vagyok hazánk iparosságának figyelmét ezen cikkemben foglaltakra felhívni.

Nem nézhetjük közömbösen azért sem, mert a hivatást, foglalkozást kifejező cím vagy név nálunk nagy szerepet visz az életben. Annak az ifjúságnak, mely az iparospályát választja élethivatásul, nem mindegy, hogy őt iparostanulónak, vagy pedig „inás”-nak nevezik; mert nagyon jól tudják, hogy a magyar értelemben vett „inás” kifejezés ma már nem vonatkozhat egy iskolai alapképzettséget megkívánó iparostanulóra, ha-

**Kecskeméti
Mintapince és
Kereskedelmi kft.
KECSKEMÉT, SZÉCHENYI UCCA 2.**

nem csak az uraságok által tartott azon szolgára, aki tényleg csak inas és nem is akar több lenni, mint inas „inas”.

Ma már a szaktudást megkívánó műhelyekben nem tartanak és nem tanítanak inast, mert az inas szerepe és munkaköre nem fedi az iparostanuló munkakörét. Az inas szolgálja gazdájának, végez minden munkát, mihez nem kell szakértelem, nem kell alapvető iskolázottság, nem iskolaköteles, kiszolgálja gazdája egész családját, annak vendégeit, hord, tesz-vesz minden házimunkát, söpri az udvart, kertet, ül a bakon, de nem készül szakértelmet, tudást, általános műveltséget megkövetelő iparosnak, akiből hazánkat vezető nevezetes emberek, nagyságos, méltóságos, sőt nagyméltóságú urak is lehetnek. Az iparostanuló ma már nem cseléd, nem szolgál, sem dajka, hanem alapvető jelöltje a magyar középosztálynak.

De nem nézhetjük közömbösen azért sem, mert rendeletek vannak arra, hogy az idegen vagy rosszul képzett, rosszul csinált szavakat kerüljünk és beszédünkben, tanításunkban ne használjuk, hanem minden erőnkkel oda törekedjünk, hogy nyelvünk szépségét, tisztaságát megőrizzük és ezt a jövő nemzedékbe beleneveljük. Ez legjobban és legfőképpen áll elsősorban a magyar iparosságot nevelő- és képzőiskolákra, műhelyekre, ahol a kifejezések egymást ütik az idegen és rosszul alkotott szavakkal.

De ami áll az iskolákra, az álljon a hírlapok, szaklapok és nyomtatványokra. Hírlap szaklap, nyomtatvány sohasem tűrjön meg idegen hangzású, rosszul tákoltt kifejezéseket, szavakat.

De ne tűrje ezt meg egyetlen magyar iparisműhely sem. Csatlakoznia kell a rendeletek és józilis értelmében hazánk iránti szeretet és nyelvünk tisztasága iránti hűségéből minden műhelynek, az ország összes ipari érdekképviseleteknek ahhoz, hogy az iparosok szótárából az „inas”, „tanonc” és minden idegen szó kimaradjon, helyette pedig jöjjön a szép iparostanuló és a többi megfelelő kifejezés. Ezt tűzte első kötelességül zászlajára a magyar iparosság iskolája, ezt tűzte zászlajára első kötelességül az ország iparossága.

Győrfi Jenő mészáros tanuló emlékéért pedig szeretettel őrizzuk.

A régi nóta

— Az a bizonyos italméresi jogrendszer. —

A Borászati Lapokban olvassuk, hogy országszerte megindul a szüreti árak alátámasztása és sok helyen igen nagy mennyiségi eselődést okozott az eddigi szüret. Ebben a közleményben sok minderről van szó. Többek között arról is szó van, hogy a befolyó évi 16 millió borfogyasztási adónak egy elenyésző esekély hányadát arra kell felhasználni, hogy „a bor felvétele a mindenkori piaci áraknak megfelelően” történjen, mert ezt természetesen anyagi áldozat nélkül keresztülvinni nem lehet.

De sok helye volna még a borfogyasztási adó hozadékának! Eddig e lap a borfogyasztási adó eltörlése mellett volt. Ugyalátszik ettől az állásponttól el lehet térni, ha a borfogyasztási adónak „elenyészően esekély hányada” borpropagandára folyósíthatnák.

Azt olvassuk azután tovább: „Csakis olyan propaganda lehet hatályos, amely a szükséges anyagi eszközökkel rendelkezik. Mindaddig, míg az illetékes tényezők át nem érzik ennek a propagandának igen nagy jelentőségét, addig komoly megsegítésről beszélni nem lehet”.

Ha jól értjük e sorokat, ebben gyenge célgazs van arra, hogy a kormány propaganda célokra adjon a közpénzből. A harisnyagyárosok is csinálnak propagandát, a textilgyárosok is, a sörgyárosok is, a benzinesek, az autógyárosok, az áruházak stb., de mindegyik szakma a maga pénzéből. Sőt sokszor olvassuk, hogy a királyucai kereskedők is csinálnak kollektív propagandát, de arról még nem olvastunk, hogy bármelyike ezek közül az államtól várt volna egy elenyészően esekély hányadát közpénzből. Ha szükséges a borpropaganda, úgy minden 10 holdon felüli birtokos járuljon hozzá arányosan a propaganda-költségekhez.

Úgy gondoljuk, a külföldi borházak elég költséges propagandák voltak közpénzből.

De most jön a régi nóta: „Teljesen tarthatatlan és minden borforgalmat akadályoz a mai italméresi jogrendszer. Ennek megváltoztatása olyan sarkalatos programpontra a szőlősgazdaérdekségnek, amelynek érdekében minden téren a legszélesebb tevékenységet fogunk kifejteni.

Nem tudunk belenyugodni abba, hogy a magyar szőlősgazda az általa termelt bort ne annak és olyan mértékben adhassa el, akinek akarja.

Ha az államkinestárnak az italméresi után illetékvétele van, ám biztossá ezt a bevételt, de a mai rendszer fenntartásával magát a borforgalmat teszik szinte lehetetlenné. Mi meg tudjuk érteni, hogy annak, aki bort árul, italméresi illetéket kell fizetni. Az államkinestárnak a borforgalom szab-

dabb kezelése esetén bevétele kétszertelenül emelkednék.

Ezen a téren eddig, dacára annak, hogy évek óta ismételtlen rámutattunk a mai rendszer tarthatatlanságára, semmi néven nevezendő eredményt elérni nem tudtunk. Mivel komoly ellenérveléssel soha nem találkoztunk, mindaddig folytatni fogjuk idevonatkozó küzdelmünket, amíg a magyar bort ugyanúgy lehető lesz árusítani, mint az egyéb bortermelő európai államokban.”

Milyen borforgalmat akadályoz az italméresi jogrendszer? Több italméresi engedély van kiadva, mint „amennyi a közszükséglet”, itt van a sok termelői kimérés, minden grejzleros árusít bort, azután a csempészek hada házhoz szállít — lévelezőlap-hívás nélkül. Hol akadályozza az italméresi jogrendszer a borforgalmat?! Egyszer már megírtuk, hogy a csonka hazában nem lehet találni olyan embert, akinek ha bor kellett és pénze volt, nem tudta volna azt megszerezni.

Az italméresi jogrendszer mai formája ellen a bortermelők egy részének csak azért van kifogása, mert nem lehet jogostvány és ellenőrzés nélkül bort kicsinyben árusítani.

Nem értjük azt a bizonyos nyugtalanságot. Melyik szőlősgazda nem tudja az általa termelt bort annak eladni és oly mértékben eladni, akinek akarja? Erről még nem hallottunk. Tudtukkal sárga foltos borvevők még nincsenek. Bárki vehet, csak legyen pénze. Eddig mindig csak arról hallottunk, „nincs kereslet”, nincs vevő”. Arról még nem hallottunk, hogy jelentkeztek vevők, de nem volt szabad eladni.

A mezőgazdák gabonát természetesen, de eddig még egyiknek sem jutott eszébe, hogy búzából készített lisztjét kilonként árusítsa.

Az ilyen lamentációkat, úgy gondoljuk, a pénzügyi hatóságok kellő értékére szállítják le.

K. I.

Vendéglőkben, korcsmákban és kávéházakban szükséges plakátok

Az új bortörvény kivonatának kifüggesztése nem kötelező!

drbja fill.

Ötnyelvű százalékpakát nagy..	—30
Ötnyelvű százalékpakát kicsi..	—12
A korcsmai hitel eltörléséről szóló plakát	—60
Dohányozni tilos! Tánchelyiségbe kötelező	—40
A sütemények fogdosása	—30
Fiatalkorúak szeszitalmárol (1927. évi XXXIII. tc.) szóló plakát	—40
Éneklés, lármázás tilos	—25
Padlóra köpni tilos	—25
Káromkodni tilos	—40
Kutyákat behozni tilos	—25
Vidékre db-ként 10 fill. portóval több. Megrendelhető kiadóhivatalunkban Budapest, VI, Csengery uca 51. I. e. 7.	

ELADÓ

PESTSZENTERZSÉBETEN egy jól bevezetett vendéglő házzal együtt. Ugyancsak

ELADÓ ÉRD-PARKVÁROSBAN forgalmas helyen épült ház vendéglővel együtt. — Cím megtudható a „FOGADO” kiadóhivatalában.

A Kristály-vizet

forgalomhoz a Szent Lukács Gyógyfürdő Kristálykút vállalata
Telefon: 15-68-80.

Rendeletervezet az alkalmazottak fizetési szabadságáról

A munkaviszony egyes kérdéseinek szabályozásáról szóló 1937. XXI. törvények (alábbiakban: Törvény) évenkénti fizetési szabadságára vonatkozó rendelkezései az ipari, a bányászati és a kereskedelmi alkalmazottakra nézve 1937. évi hó hatályba lépnek. Ehez képest a Törvény 12. és 18. §-ában kapott felhatalmazás alapján, úgyis mint a kereskedelem és közlekedési minisztérium vezetésével megbízott miniszter, a következőket rendelem:

1. §. Az iparban, a bányászatban és a kereskedelemben foglalkoztatott minden alkalmazottnak, a vezető állást betöltő alkalmazottak kivételével, legalább a jelen rendelet 2-5. §-aiban megállapított fizetési szabadságot kell adni, ha az alkalmazott megfelel az idézett szakaszokban megállapított feltételeknek.

Azt, hogy az alkalmazottat az iparban, a bányászatban, illetőleg a kereskedelemben foglalkoztatottnak kell-e tekinteni, az ipartörvények (az 1884. XVII. és az 1922. XII. törvények), valamint a kialakult joggyakorlat alapján kell elbírálni.

A jelen rendelet szempontjából csak azt az alkalmazottat lehet vezető állást betöltő alkalmazottnak minősíteni, akire valamely üzlet, üzem, vagy vállalat tényleges vezetése van bízva, vagy annak évi illetménye a 6000 pengőt meghaladja.

2. §. Az iparban, a bányászatban és a kereskedelemben foglalkoztatott munkásnak, valamint az iparossegédnek ugyanannál a munkaadónál eltöltött egy évi folytonos szolgálat után legalább hat munkanapot magában foglaló évenkénti fizetési szabadságot, a tizenharmadik szolgálati év betöltéséig minden további két évi folytonos szolgálat után legalább egy-egy munkanappal hosszabb évenkénti fizetési szabadságot kell adni. A tizenharmadik szolgálati évtől kezdve legalább tizenkét munkanapot magában foglaló évenkénti fizetési szabadságot kell adni.

3. §. Az iparban és a bányászatban foglalkoztatott olyan előmunkásnak, üzemvezetőnek és más alkalmazottnak, aki legalább húsz munkásnak munkáját irányítja, valamint a kereskedősegédnek ugyanannál a munkaadónál eltöltött egy évi folytonos szolgálat után legalább tizenkét munkanapot magában foglaló évenkénti fizetési szabadságot, minden további két évi folytonos szolgálat után a tizenharmadik szolgálati év betöltéséig legalább egy-egy munkanappal hosszabb évenkénti fizetési szabadságot kell adni. A tizenharmadik szolgálati évtől kezdve legalább tizennyolc munkanapot magában foglaló évenkénti fizetési szabadságot kell adni.

4. §. Az iparban, a bányászatban és

a kereskedelemben foglalkoztatott annak a tisztviselőnek, akinek főiskolai oklevele nincsen, legalább a 3. §-ban megállapított évenkénti fizetési szabadságot kell adni.

Az iparban, a bányászatban és a kereskedelemben foglalkoztatott annak a tisztviselőnek, akinek főiskolai oklevele van, ugyanannál a munkaadónál eltöltött egy évi folytonos szolgálat után legalább tizenkét munkanapot magában foglaló évenkénti fizetési szabadságot, minden további egy évi folytonos szolgálat után a tizenharmadik szolgálati év betöltéséig legalább egy-egy munkanappal hosszabb évenkénti fizetési szabadságot kell adni. A tizenharmadik szolgálati évtől kezdve legalább huszonnegy munkanapot magában foglaló évenkénti fizetési szabadságot kell adni.

5. §. Az iparban, a bányászatban és a kereskedelemben tanszerződés nélkül foglalkoztatott gyermeknek és fiatalkorúnak, aki tizenhatodik életévét még be nem töltötte, a kikötött bér és természetben járó szolgáltatások érintése nélkül évenként legfeljebb két részletben tizennyolc napi szabadságot kell adni.

Az iparban és kereskedelemben foglalkoztatott tanoncok fizetési szabadsága tekintetében az 1936. VII. tc. 32. §-ának és a 30.000-1936. Ip. M. számú rendelet 49. §-ának rendelkezései irányadók.

6. §. A 2-4. §-ok szerint adott szabadságnak nem szabad beszámítani a törvényes munkaszüneti napokat, valamint azokat a napokat, amelyeken az alkalmazott betegség, baleset vagy lebetegedés miatt nem teljesített szolgálatot.

7. §. A fizetési szabadságra jogot adó szolgálati év folytonosságát nem érinti az a megszakítás, amely betegség, baleset, katonai szolgálat vagy nem szándékos munkanélküliség következtében áll be, feltéve, hogy a megszakítás tartama három hónapot meg nem halad.

A vállalat vezetésében bekövetkező változás a szolgálati viszony folytonosságát még abban az esetben sem érinti, ha ennek következtében a munkavállalóval új szolgálati szerződést kötnek.

8. §. A fizetési szabadság legrövidebb tartamának a 2-4. §-okban megállapított emelkedésre jogot adó szolgálati idő növekedésének megállapításánál a tizenhatodik életév betöltése előtt eltöltött idő, valamint a tanonci minőségben eltöltött idő nem jön számításba.

A jelen rendelet alapján fizetési szabadságot első ízben annak a munkavállalónak kell adni, aki az 1938. év folyamán bármikor egy évi folytonos szolgálatot igazol.

A fizetési szabadságot az erre jogot

ÉRZÉKENY, FÁJÓS LÁBAKRA



készíték orvosok által elismert, új-találmányú prima varrott **gyógycipőket, lúdtalp, fagyás, izzadás, tyúkszem, bőrkeményedések** ellen, garancia mellett a legújabb fazóban és színben 30.— pengőtől. precíz lúdtalpbetéteket készíték és raktáron tartok.

NYÁRY JÁNOS gyógycipész,

BUDAPEST, VI, SZONDY U. 25. TEL: 1-211-20.

Címet kérem megőrizni.

Kérjen ismertetőt. — Ingyen lábátvilágítás.

adó szolgálati év letelte előtt is meg lehet adni, de legkésőbb a szabadságra jogot adó szolgálati év elteltétől számított tíz hónapon belül meg kell adni.

9. §. A munkaadó köteles alkalmazottjának rendes illetményeit a jelen rendelet 2-4. §-a alapján igénybevetett szabadság egész tartamára, a szabadság megkezdése előtt megfizetni.

10. §. A szabadságidő tartamára járó illetmény kiszámításánál mindegyik munkaadó azt az illetményt köteles alapul venni, amelyet a szabadságra jogot adó szolgálati évben, több évi szolgálat esetében a legutolsó évben az alkalmazottnak fizetett. Ha ez az illetmény változott, a fizetési szabadságra jogot adó szolgálati évben elért kereset átlagát kell alapul venni.

Az első bekezdésben foglalt rendelkezés irányadó abban az esetben is, ha az alkalmazottat nem idő szerint, hanem munkateljesítménye alapján vagy szakmájában díjazták.

11. §. A szabadságidő tartamára járó illetmény kiszámításánál a természetben nyújtott szolgáltatások értékét is számításba kell venni, még ha amennyiben az alkalmazott azokat szabadsá-

Nincsenek az emberek életében

olyan nehézségek, amelyeket a „remény” jegyével, a „remény” erejével ne lehetne legyőzni!

Az emberek élete összekapcsolódik a határtalan vágyódással, egy jobb és szebb jövő iránt. Minden alkalmat fel kell használni, amivel magunkat segíthetünk. Ilyen alkalom most a m. kir. osztály-sorsjáték, mely október 15-án kezdődik. Önmagunk és családunk érdekében eslekezzünk, ha a rossz viszonyok dacára veszünk egy sorsjegyet akármelyik főúrasítónál, mert ezáltal megszerezünk a „reményeséget”, hogy máról holnapra vagyonosak és boldogok lehetünk.

A sorsjegyek ára: nyolcad 3,50, negyed 7, fél 14, egész 28 pengő.

gának tartama alatt természetben nem veszi igénybe.

12. §. Azokban a vállalatokban, amelyekben a tanoncokat nem számítva ötnél több alkalmazottat foglalkoztatnak, a hat munkanapnál nem hosszabb szabadságot osztatlanul kell megadni.

Azokban a vállalatokban, amelyekben a tanoncokat nem számítva ötnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztatnak, a hat munkanapos szabadság két részletben is megadható, ha a szabadságidő megosztását az alkalmazott kifejezetten kéri, vagy ha azt az üzem, üzlet, vagy vállalat érdekei szempontjából rendkívüli körülmények elkerülhetetlenné teszik.

A hat munkanapnál hosszabb szabadságot két részletben, a tizenkét munkanapnál hosszabb szabadságot három részletben is meg lehet adni, ha a szabadságidő megosztását az alkalmazott kifejezetten kéri vagy ha azt az üzem, üzlet vagy vállalat érdekei szempontjából rendkívüli körülmények elkerülhetetlenné teszik. A szabadságnak két részletben adása esetében egy részlet, három részletben adása esetében két részlet hat-hat munkanapnál rövidebb nem lehet.

A szabadságidő kezdetét az alkalmazott kívánásának meghallgatása után a munkaadó állapítja meg.

A szabadságidő kezdetéről az alkalmazottat legalább tizenöt nappal előbb értesíteni kell.

13. §. A szabadságidő megkezdése, tartama és a szabadság idejére járó díjazás tekintetében keletkezett viták eldöntése a munkaviszonyból származó egyéb viták elbírálására vonatkozó szabályok szerint történik.

14. §. A Törvény 14. §-a szerint semmis minden olyan megállapodás, mely-

lyel a munkavállaló a jelen rendelet szerint öt megillető szabadságról és a szabadság tartama alatt öt megillető díjazásról, vagy a szabadság, illetőleg díjazás bármilyen részéről lemond vagy amely megállapodás az alkalmazottra hátrányosabb a jelen rendelet rendelkezéseinél.

15. §. A Törvény 13. §-ának második bekezdése szerint az alkalmazottnak nem szabad fizetési szabadságának tartama alatt ellenszolgáltatásért munkát vállalnia. Ha az alkalmazott ezt a tilalmat megszegi, elveszti arra a díjazásra való igényét, amely szabadságának tartama alatt a Törvény és a jelen rendelet szerint megilletné. Amennyiben az alkalmazott munkaadójának vállal szabadsága tartama alatt munkát, a szabadságot meg nem adottnak kell tekinteni.

16. §. Ha a munkaadó alkalmazottját, aki szolgálata alapján igényt szerzett a fizetési szabadságra, a fizetési szabadság igénybevétele előtt nem olyan okból bocsátja el, amely a munkaadót az érvényben levő jogszabályok értelmében a szolgálati viszonyának rögtön hatályú felmondására jogosítja, a munkaadó az alkalmazottnak a fizetési szabadságot legkésőbb a felmondási idő alatt köteles megadni, ha pedig ez kisebb lenne, mint a jelen rendelet szerint az alkalmazottnak járó szabadság, a munkaadó köteles a munkavállalónak a szabadsága tartamára járó illetményt kifizetni.

17. §. Az a munkaadó, aki a tanoncokat nem számítva, ötnél több alkalmazottat foglalkoztat, az alkalmazottairól nyilvántartást köteles vezetni.

A munkaadó ezt a nyilvántartást az ellenőrzést gyakorló hatósági közegnek és az iparfelügyelőnek kívánatra bemutatni köteles.

A MAGYAR SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÜK ÉS KORCSMÁROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI

Az Országos Szövetség és a Budapesti Korcsmárosok Szakszövetségének helyisége: Budapest, VI. Csengery uca 51. szám. I. 7. Telefon: 1-188-98.

*

Jogi tanácsal tagoknak ingyen szolgál: dr. Stéger Béla ügyész, Budapest.

IX. Ferenc körút 57. szám. Telefon: 1-379-88.

Hivatalos órák: hétköznap délelőtt 9—4-ig. A hivatalos órák alatt a tagok minden szakipari ügyben díjmentesen kapnak felvilágosítást a Szövetség irodájában. Vidéki megkereséseknél válaszbélyeg feltétlen csatolandó.

KÜLÖNFÉLE KÖZLEMÉNYEK

Schmidt Jánost,

a pécsi Baranyai Vendéglős és Korcsmáros Ipartársulat elnökét, a pécsi ipartestület előjárósága az IPOSZ kongresszusi oklevelével való kiténtetésre hozta javaslatba.

A szolgálati bizonyítványra a munkaadó köteles bélyeget ragasztani.

Egy munkaügyi perben a bíróság az a kérdést kellett eldönteni,

hogy a szolgálati bizonyítványra ki tartozik bélyeget ragasztani. A törvényszék megállapította, hogy a törvények sehol sem írják elő, miszerint a bélyeget a munkaadó vagy az alkalmazott köteles-e felragasztani. Az illetéktörvényre való hivatkozással döntötte el végül a kérdést a bíróság. Az illetéktörvény szerint ugyanis a bizonyítványról hiányzó bélyeg erejéig azt a felet kell megleletetni, aki a bizo-

Fellner Béla f.u.v.
Első belvárosi szállodal, vendéglői és kávéházi személyzeteket közvetítő iroda
Budapest, IV., Molnár uca 3.
Telefon: 1-814-01.

Mielőtt

ősz cipőszükségletét

beszerzi, forduljon bizalommal:
CEGLÉDI JÁNOS cipészemesterhez
 Bpest, IV., Dalmady Győző uca 10.

nyitványt kiállította. Ezen az alapon a törvényszék arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szolgálati bizonyítvány bélyegét a munkaadó köteles leróni.

Halálozás.

Özv. Nauer Tivadarné szül. Beer Anna magánzónó, Keszey Vince budapesti vendéglős anyósa, szeptember hó második felében rövid szenvedés után 80 éves korában Bécsben elhunyt. Nagy részvétellel temették a bécsi Zentralfriedhofban.

Az állami adók megoszlása a városokban és községekben.

Az 1934. évi adóstatistikai összeállítás szerint Budapesten az állami egyesadókból az egy fejre eső átlag 1277 pengő volt, a vidéki törvényhatóság városokban 367 pengő, a megyei városokban 292 pengő és a községekben 148 pengő. A földadó 30,6 millió pengő, míg az alkalmazottak kereseti és különadója 38,9 millió pengő és rokkantellátási adója 1,4 millió pengő volt.

Porszökőkút.

A francia bortermelők a párizsi világkiállításra egy borpavillont állítottak fel, amelyben borszökőkút is van. Ebben a szökőkútban, mint a mesében, víz helyett bor szökken a magasba. A látogatók részére sokezer poharat bocsátanak olcsó áron rendelkezésre és aki az olcsó poharat megvásárolta, a szökőkút borából szabadon ihatik. A francia sojtó ezt a tényt, mint eddig soha nem látottat és hallottat közli és mint a farancia szemmel és találatkonyosság vívmányát találja fel. Pedig Magyarország már ötödfélszáz évvel ezelőtt volt borszökőkút. Nem is egy, hanem kettő. Az egyikből fehér, a másikból pedig vörösbort permeteztet és a vitézek és a nép teljesen ingyen meríthetett a felszökkenő italból. A mennyiség sem volt korlátozva, mindenki annyit ihatott, amennyi beléje fért. Történt pedig ez az eset néhai- való igazságos Mátyás király lakodalmán. Egykori feljegyzések szerint nagy ünnepségek alkalmával Mátyás király visegrádi palotája kertjében is ilyen borszökőkútokat szökcentek fel.

Égésztelen-e a mustár?

Gyakran halljuk, hogy a mustár élvezete nem egészséges. Persze, hogy nem, ha mértéktelen mennyiségben

fogyasztják és azonkívül még sóval és paprikával is jól meghintik, amit egyes nagyétkű emberek különös események tekintenek. Így fogyasztva éppen olyan káros, mint bármi más erős fűszer mértékeltelen élvezete. A mustár nem is erre való. Célja csak az, hogy az étvágyat ösztönözze. Kövér sertés- és juhús példál csak a mustártól kapja meg igaz jó ízét. A mustár előállítására egyébként így történik: Legfőbb alkotórésze a mustárgumó, amely a világon majdnem mindenütt megterem. A magvait a gyümölcsdobozokból nyerik. A mustár előállításánál a különböző mustárgumókat keverik. Ezeket azután acélhengerek közt szétzúzzák, majd ecetet, sőt és más fűszereket adnak hozzá. Egy keverőkéldában ezt a pépet továbbra elkeverik és különböző hengerszékeken átnyomják, amíg a keverék teljesen felaprodódik. A kész mustár a hengerszékeket 40–50 fokos melegen hagyja el és kádakban hül le. Elszállításához apró tartányokba töltik át.

Előfizetési felhívás.

Október hó elsejével ez év utolsó nyedevébe lépünk, amikor a folyó évi teljes előfizetési díj esedékes. Előfizetőinket felhívjuk, hogy előfizetési díjtartozásukat mielőbb rendezni szíveskedjenek a már küldött hátralék kimutatás és postai befizetési-lap felhasználásával.

Paradicsom konzerválása egészben, saláta céljára.

Ezt az Észak-Európában, különösen Angliában nagyon népszerű konzervet nálunk a háziasszony nem készíti, az ipar is csak azért állít elő évenként egy bizonyos mennyiséget, mert külföldi rendelők keresik. A püré készítésére természetesen nagy, gerezdes, leveles, vékonyhéjú fajták nem alkalmazhatók salátakonzerv készítésére. Az ipar egyedül a San Marzano néven ismert, húsos, vastaghéjú, ellenálló szövetű, kis tojásalakú paradicsomot konzerválja egészben, tehát ugyanazt a fajtát, amelyből friss állapotban is a legjobb paradicsomsalátát lehet készíteni.

Az eltevéshez a paradicsomot gondosan ki kell válogatni, mert csak a teljesen érett, de nem túlrett, ép és egészséges paradicsomgyümölcsből készíthető jómínőségű konzerv. A kiválogatott és megmosott paradicsomot kissé megszurkálva, tiszta, bőszejű üvegekbe rakjuk, úgy, hogy a gyümölcs szorosan álljon az üvegekben. Meg is lehet hámozni a paradicsomot, így azonban alakját veszti a gyümölcs s any-

nyira szétesik, hogy formás szeletekre nem vágható. A hámozott paradicsomot az angol munkás lekvárszerűen a kenyérrre kenve fogyasztja.

Az üvegekbe rakott paradicsomgyümölcsre olyan vizet öntünk, mely literenként 2–3 deka konyhasót tartalmaz. Ezt a sós vizet a paradicsomra való öntés előtt jól felforraljuk a sóval, majd lehűtjük, azután töltjük fel vele a paradicsommal telt üvegeket oly módon, hogy a lé a paradicsomot teljesen lefedje. A paradicsomot esetleg kis falemezkevel szorítjuk a lé alá, mint az uborka vagy paprika eltevésékor. A lezárt üvegeket a szokott módon üstbe, vagy mosófazékba, esetleg sterilizáló edénybe állítjuk s gőzben sterilizáljuk olyképpen, hogy a gyümölcs a forrás kezdetétől számítva, 10 percig maradjon a lassú forrásban álló vízben. A 10 perc letelte után a víz forralását beszüntetjük s az üvegeket azonnal kiszedjük a gőzből. A teljes biztonság kedvéért 1–2 nap múlva a sterilizálást, ugyancsak 10 percre megismételjük.

A felhasználás, azaz a saláta elkészítése előtt a paradicsomot tetszés szerint kiáztatjuk, hogy a konyhasó-felhasználást elváltoltsuk belőle. Éles késleltük a szeletek s szokás szerint készítjük el ecettel, olajjal, kevés töröttborssal.

(Természettudományi Közölny.)

A bor fokozatosabb felhasználása szeszfőzésre.

A Budapesti Közölny szeptember hó 15-iki száma közölte a bornak szeszfőzés céljaira való fokozottabb felhasználásáról szóló pénzügyminiszeri rendeletet. A pénzügyminiszer 20.000 abs. hl. nem direkt termék szőlőből származó borból előállított borpárlat után a szeszfőzdek részére abs. hl.-enként 20 pengő borárkiegészítést ad oly célból, hogy a szoban levő mennyiségű borpárlat előállításához szükséges, körülbelül 230.000–250.000 hektoliter gyengebb minőségű bort megfelelő áron felvásárolhassák és szeszfőzés céljaira felhasználhassák.

A borárkiegészítésben részesíthető borpárlat előállításához szükséges bort a Magyar Szőlőgazdák Országos Borértékesítő Szövetkezete a szeszfőzdebe beszállítja, Mallingand-fokként 1.2 fillér kedvezményes áron bocsátja a szeszfőzdek rendelkezésére.

A borárkiegészítésben részesített borpárlat kivül a szeszfőzdek nem direkt termék szőlőből származó borból bármilyen mennyiségű borpárlatot termelhetnek. A direkt termék szőlőből származó borból, mint az elmúlt évben, az idén is legfőlebb 3000 abs. hl. borpárlatot szabad előállítani s az ilyen borért a szeszfőzdek Mallingand-fokként 0.9 fillért kötelesek a termelőnek fizetni.

Kreibich-iroda

az ország legnagyobb és legelőkelőbb szálloda, vendéglői főpincérek és személyzet ELHELYEZO irodája. Az ország legrégebb ilyen üzlete.

Cím: BUDAPEST, Molnár u. 12.
Telefon: 1-854-66

Házasság.

Bertha Gyula budapesti vendéglős leánya, Matild és Verhanovits István főpincér szeptember 28-án tartották esküvőjüket a belvárosi templomban.

A véletleneknek

is megvan a maguk törvényszerűsége! Sok évi tapasztalat és statisztika igazolja, hogy számos esetben azok a sorsjegyek nyernek, melyeket hosszú idő óta nem sorsoltak ki. Mindenki, aki részt vesz az osztálysorsjátékon, helyesen és okosan cselekszik, ha ragaszkodik a sorsjegyszámaához, de ajánlatos az iránt minél előbb a főúrsítókúal intézkedni.

A vasárnapi munkaszünet felfüggesztése a must vásárlására.

A kereskedelem és közlekedésügyi miniszter 33.987–1937. számú rendeletével a f. é. szeptember hó 1-től november hó 15-ig bezárólag terjedő időszakra felfüggesztette a vasárnapi munkaszünetet a mustvásárlásra és mustfurozásra. Ennélfogva a jelzett időszakba eső vasárnapokon a szőlőcsefere és szőlőmust összevásárlásával, elszállításával és értékesítésének előkészítésével kapcsolatos kereskedői tevékenység, úgyszintén a szőlőcsefere és szőlőmust elszállításával kapcsolatos fuvarozóipari tevékenység az egész napon át végezhető.

Eladó vagy bérbeadó a solti vasúti vendéglő és szálló a most épülő alföldi vasút állomásával szemben, mely áll: 1 szőntés, 1 étterem, 1 terras, 3 vendégszoba, vendéglőlakás és melléképületekből, 600 öl befasított területen. **Kedvező fizetési feltételek.** — Targyal: **Mizerák István, Solt, vasúti vendéglő.**

BÉRLET

Balatonalmádi és Alsóörs között létesült **Balaton-Káptalanfürdő** épülfelében levő vendéglőhelyiség 1938 március 1-ére **kiadó.** A vendéglő szép árnyékos helyen, közvetlen a műt mellett, a strandfürdőtől két percre van. Erdeklődni lehet: **Bertha György vendéglősnél, Veszprém, Szarvaszálló.**

Asztaltársaságok (spóregyletek) alapszabályai, amelyek ügyminiszerileg már láttamozott hasonló alapszabályok után készültek,

kiadóhivatalunkban kaphatók

Ne felejtse el  az előfizetési díjat beküldeni!

A „Fogadó-Magyar
Vendéglős”
állandó melléklete

A KORCSMÁROS

Akorcsmaiparérde-
keit képviselő
szaklap

A must és a bor leg- alacsonyabb irányára

A földművelésügyi kormány a Magyar Szőlőgazdák Országos Borértékesítő Szövetkezete végrehajtóbizottságának javaslatára a mustért fizetendő legalacsonyabb árat cukorfokonként 0,7 fillérben, a préselésre kerülő szőlő árát kg-ként 0,7 fillérben, a bor legalacsonyabb árát pedig Malligand-fokonként 1,3 fillérben állapította meg. Ez az ár a termelés helyén a must-sűrítő telephez, vagy a vasúthoz szállítva értendő.

A termelőktől tehát sem ezen, sem bármilyen más címen levonást a megállapított árakból eszközölni nem lehet.

Itt említjük meg, hogy a most épített állami bortárházak építésére 3 millió pengőt fordított az állam, 160.000 pengőt külön hordók beszerzésére, 110 ezer pengőt a borpincékhez vezető bekötővágányokra, évi 100.000 pengőt a borértékesítő szerv adminisztrációs költségeinek fedezésére, évi 700.000 pengőt intervenciók vásárlások veszteségi biztosítására helyeztek kilitásba, ezenkívül 200.000 hl bornak palattá váló felfőzése előreláthatólag 1 millió pengős áldozatot igényel.

Eddig azt hittük, hogy a Magyar Szőlőgazdák Országos Borértékesítő Szövetkezete olyan intézmény, amely állami támogatással létesült és a folyamandó üzleti tevékenységből származó jövedelemből amortizálódik a befektetett tőke.

Itt említjük meg, hogy az osztrák kormány a mult napokban kiadott rendeletében minimalizálta a must, újbort és cefre árát és pedig a must árát literenként 32 garasban, az újborté 38 garasban és a cefrét 22 garasban. Enn! olcsóbban nem szabad venni vagy eladni mustot, újbort Ausztriában.

Bor- és mustpia.

A szüret országsszerte folyamatban van. Hevesmegyében és az egrri borvidéken talán a legszomorúbb a helyzet az országban, a rothadás mérhetetlen sok kárt tett. A minőségek általában véve igen jók. Örkenyben a must 15–20 cukorfokos. Nyársapátiban az Ezerjók 18–22, Mézes 17–20 fokos. Keeskemét-Szikra: Mézesfehér 21, Erdei fehér 20, Opórtó 20, Zirfandli 20, Szilankamenka 17, Rízling 24 és Zöldszilváni 28 cukorfokon felüli. Kerekegyháza: a mustok általában 16–18 cukorfokosak. Baján a termés minőségileg igen jó. Élénk a kereslet óbor után, különösen a zöl-

des-fehér óborat keresik. Jászberényben 18–26 cukorfokos a must. Gyöngyösön a mustok 24, 26 sőt 28 cukorfokos. Egerben a mustok általában jók, az utóbbi napokban mind-nem mindenütt 30–31 cukorfokos mustokat szűrtek. Mustokért 0,8–0,9, jobb árúért 1 fillért kínáltak cukorfokonként.

A virágnak megtiltani nem lehet,

hogy ne nyiljék, mikor itt a kikelet, mondja a nóta. Most olvassuk a következő hírt:

Marie Hübner 17 éves bécsi szállodás-leánya halálosan beleszeretett a 70 éves Nessim pasa, volt egyiptomi miniszterelnök, aki bécsi tartózkodásakor ismerkedett meg a leánnyal. Megláttni és megszeretni, pillanat műve. A leány most érkezett repülőgépen Kairóba, hol vőlegénye fogadta. A 17 éves leány és a 70 éves férfi esküvőjét a legközelebbi napokban tartják meg Kairóban.

Talán nem is olyan érdekes e kis hír, mert mi már régen tudjuk, hogy öreg ember nem vén ember. Sőt egy másik szép magyar nóta említi is, hogy kétszer nyilik az akáca virága! Igaz, hogy a költő ezt a másodikvirágzást, a sok fa közül csak az akácára vonatkoztatja, de Istenem, nincsen szabály kivétel nélkül. Az almafák is szoktak néha másodszor is virágozni.

Mi van tehát azon csodálkozni való, ha egy intézetben is bimbó fakadt? Az örökszép „Nebántsvirág” operetben Celesztin-Floridor zongoramester kísérete mellett énekelik a noviciusok: Zarda kedves otthonom, Benned szivesen lakom, Ájtatosan és boldogan. De vannak a napnak olyan órái, amikor Floridor mester eltér a házirendtől és a noviciusok közkívánatára profán dalokat is zongorázik, pl.: A gránátos szép ember volt és Nürnbergből jött lovon. És a bennlakók tudták és énekeltek is ezt a dalt.

Mi van azon csodálkozni való, ha egy intézetben is kivirít a szerelem? A korintusiakhoz írott levélben azt írja az apostol: Szóljak ember-avagy angyal-nyelven, ha szeretett nincsen bennem, olyá lettem, miként a csengő ére és a pengő cimbalom. A szeretet türelmes, jóságos, a szeretet nem verseng, a szeretet nem kérkedik, nem fuvalkodik fel, nem illeltenkedik, nem hajhássza a maga hasznát, nem gerjed haragra, nem rója rovásra a rosszat. Nem örül a hamisságnak, hanem együtt örül másokkal az igazságnak. Mindent elvisel, mindent hisz, mindent remél és mindent elszenved. A szeretet soha el nem múlik.

Nem ismerjük az intézet házirend-

jét és az azokban emberesinált tilalomfákat, de helyes, hogy ezt a másodikvirágzást, amit megtiltani amúgy sem lehet, ezt a bimbóhajtást, bimbólikasztó-bogár módjára nem hervasztják el.

(—né)

ÜZLETI HIREK

Budapest. Takács János ceglédi vendéglős, akinek előzőleg a fővárosban is volt vendéglője, megvette Óbudán, a Szentendrei út 28. szám alatti Wickhardt-féle vendéglőt és azt átalakítva és újonnan berendezve, mult hó 20-án ünnepélyesen megnyitotta. Jó konyhájával és kiváló minőségű italaival az üzletmenetét máris felledítette.

Budapest. Mazura Rezső az V. Pozsonyi út 14. szám alatti vendéglőjét — lépést kíván tartani a fejlődő Szent István-várossal — átalakította, modernizálta és gőzfűtéssel látta el.

Gödöllő. Fehér István főpincér megvette a Petőfi téren levő vendéglőt és azt renoválva, ünnepélyesen megnyitotta.

Helyváltozás. Rajeczky Ferenc Sátoraljaújhelyen elfoglalta a Vigadó-éttermekben a főpincéri állást.

Eladó szálloda, vendéglő és kávéház

Hatvan központjában (járásik székhely) 50 éve fennálló, legnagyobb forgalmú terén, a Kossuth téren levő, jól bevezetett, modern szálloda, vendéglő és kávéház egyemeletes épülete kedvező fizetési feltétellel eladó.

Ugyancsak Hatvan központjában fekvő római kat. templom melletti modern ház (mészárszék félszázad óta) azonnal eladó.

Közelebbiek a Hatvani Népbank Rt.-nál, Hatvan, megtudhatók.

TÖRLEY

PEZSGŐ

Ifj. Grünwald Mór

IV, Ferenc József rakpart 6.
Telefonszám: 1-845-39.

Üveg és porcellán